

Het Pixelbureau

Op de zolder boven de schoolbib lossen Lina, Milan, Noor, Amir en Kiko de neusbeer raadsels op over alles wat op een scherm, in een krant of in je oren komt. Tien dossiers voor het 5de en 6de leerjaar: lees ze in volgorde voor het hele verhaal, of kies het dossier dat je nu nodig hebt.

Alle dossiers

1 Wat is media?

3 Beelden liegen soms

5 **Mijn privacy**

7 Mijn digitale voetafdruk

9 Schermtijd & balans

2 Echt of nep?

4 Reclame & influencers

6 Wachtwoorden & veilig online

8 Respect online

10 Zelf media maken

Over dit boekje. Alle personen, berichten, apps, games en accounts in de dossiers zijn verzonnen. Er staan bewust geen echte merken of schermen in: wat je in een echte app ziet, wordt in woorden uitgelegd. Hulplijnen en websites zijn nagekeken in oktober 2026. Vrij te kopiëren voor gebruik in de klas.

Tekst en opmaak: Brecht Corbeel · schoolium.me

Mijn privacy

De zaak. Milans nieuwe game wil zijn contacten, zijn foto's en zijn locatie. Daarna gebeuren er rare dingen. Het Pixelbureau ontdekt wie wat over jou mag weten.

Dit boekje is van _____

DOSSIER 5

De game die alles wilde weten

GEHEIM

Zaak Een gratis game vraagt toegang tot bijna alles. Daarna lijkt hij Milan te kennen.

Waar 'Wezenjacht', een verzonnen game waarin je wezens vangt, ruilt en laat evolueren

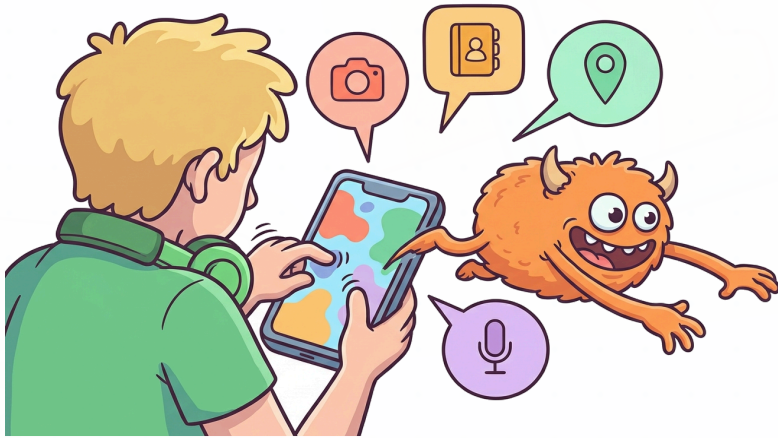
Verdachte Vier venstertjes met 'Toestaan'

Jouw missie Ontdek welke gegevens van jou zijn, wie ze mag hebben en hoe je je account op slot zet.

Het Pixelbureau: Lina, Milan, Noor, Amir en Kiko de neusbeer.

Hoofdstuk 1

Toestaan, toestaan, toestaan

'Mag deze game je **foto's** zien?' Toestaan. 'Je **contacten**?' Toestaan. 'Weten **waar je bent**?' Toestaan. 'Je **microfoon**?' Toestaan. Milan wil gewoon zijn eerste wezen vangen.

Twee dagen later krijgt hij reclame voor de sportwinkel naast zijn voetbalclub. Zijn moeder krijgt een uitnodiging: 'Milan speelt Wezenjacht! Speel je mee?' En in de game staat: 'Spelers in jouw buurt: 14.'

▶ **'Kiko,' fluistert Milan. 'Die game weet waar ik woon.'**

Tip voor ouders en leerkrachten

Overloop samen de privacy-instellingen van één app of game die uw kind gebruikt. Laat uw kind zelf de knoppen zoeken en uitleggen: zo onthoudt het meer. Vraag ook eens toestemming voor u een foto van uw kind online zet: zo leert het dat toestemming normaal is.

Oplossingen en richtantwoorden. Wie mag in je hol: wachtwoord alleen aan ouders; huisadres, gsm-nummer, zwemfoto en live locatie: bijna niemand of alleen familie; de rest hangt af van kind en situatie. Logisch of raar: 1 logisch, 2 raar, 3 logisch, 4 raar, 5 logisch, 6 raar. Stellingen: een privé-account beschermt niet tegen screenshots; ook ouders vragen best toestemming. Eindbaas: shirt + club + vaste dag + locatie bij de foto samen; locatie uit, geen vaste uren, account privé.

Nieuwe woorden in je dossier

privacy

zelf beslissen wie wat over jou weet

persoonsgegevens

gegevens die vertellen wie jij bent

toestemming

jouw 'ja' of 'nee' voor wat een app mag

privé-account

alleen goedgekeurde mensen zien wat je deelt

locatie

de plek waar je toestel nu is

GDPR of AVG

de Europese wet die jouw gegevens beschermt

EINDBAAS-VRAAG

Versla de eindbaas

Amir postte nooit zijn adres. Toch wist een vreemde waar hij was. Hoe kon dat? Wat moet Amir veranderen aan zijn profiel?

Einde dossier 5

Ingelogd als Milan

Een week later opent Milan zijn game. Zijn zeldzaamste wezens zijn weg. Weggeruild. Zijn figuurtje heeft een kippenpak aan. En in de chat staat een bericht dat hij nooit heeft geschreven.

▶ **Lees verder in dossier 6: Wachtwoorden & veilig online.**

Zaak opgelost!

Wat neem ik mee?

- ✓ Privacy = zelf beslissen wie wat over jou weet.
- ✓ Persoonsgegevens vertellen wie jij bent: ook je locatie en je foto's.
- ✓ Vraag bij elke toestemming: heeft deze app dat echt nodig?
- ✓ Kleine puzzelstukjes samen verraden waar je bent.
- ✓ Onder 13 jaar beslissen je ouders mee.

Kiko

Natuurlijk weet hij dat. Je hebt het hem zelf gegeven. Vier keer.

Milan

Maar iedereen klikt toch op Toestaan?

Kiko

Een neusbeer heeft ook een hol. Niet iedereen mag erin. Sommigen mogen tot aan de deur. En sommigen mogen niet eens weten waar het is.

Noor

Dus privacy is ... kiezen wie in je hol mag?

LEVEL UP

Wat is privacy?

Privacy betekent: **zelf beslissen** wie wat over jou weet.

Sommige dingen vertel je aan iedereen, zoals je lievelingskleur. Andere alleen aan vrienden en familie, zoals waar je op vakantie gaat. En sommige dingen vertel je aan bijna niemand, zoals je wachtwoord.

Wie mag in je hol?

TEAM-OPDRACHT

Met wie deel jij dit? Zet een kruisje. Er is niet altijd één juist antwoord: bespreek met je team. Bij wie zou jij het anders doen?

Wat?	iedereen	vrienden & familie	bijna niemand
1 je voornaam	☐	☐	☐
2 je lievelingsdier	☐	☐	☐
3 je huisadres	☐	☐	☐
4 je wachtwoord	☐	☐	☐
5 je gsm-nummer	☐	☐	☐
6 een foto van je hond	☐	☐	☐
7 een foto van jou in zwemkleden	☐	☐	☐
8 de naam van je school	☐	☐	☐
9 waar je nu op dit moment bent	☐	☐	☐
10 je hobby	☐	☐	☐

Klopt het?

STELLINGEN

Kies en leg uit.

Ik zeg nooit mijn echte naam online.

☐
eens

☐
twijfel

☐
oneens

Als mijn account privé is, kan niemand mijn foto's doorsturen.

☐
eens

☐
twijfel

☐
oneens

Als een app gratis is, mag ze al mijn gegevens hebben.

☐
eens

☐
twijfel

☐
oneens

Mijn ouders mogen zomaar foto's van mij online zetten.

☐
eens

☐
twijfel

☐
oneens

Privacy-check van één app

SOLO-MISSIE

Kies één app of game die je gebruikt. Overloop deze lijst samen met een ouder.

- ☐ Mijn account staat op privé.
- ☐ Mijn locatie deel ik niet (of alleen met familie).
- ☐ Alleen vrienden kunnen me een bericht sturen.
- ☐ Op mijn profiel staan geen puzzelstukjes: geen school, adres of vaste uren.
- ☐ Ik heb gekeken welke toestemmingen de app heeft, en wat raar is uitgezet.

Jij beslist

KIES EEN PAD

Milan speelt Wezenjacht in een lobby met onbekende spelers. Iemand die hij niet kent, schrijft: 'Hey, je bent echt goed! Ik geef je een zeldzaam wezen. In welke stad woon je? Op welke school zit je?' Wat doet Milan?

- A** Hij zegt het. Een zeldzaam wezen!
- B** Hij verzint een stad en speelt verder.
- C** Hij antwoordt niet, blokkeert de speler, meldt het in de game en vertelt het thuis.

A. Milan krijgt geen wezen. Wel meer vragen: 'Wanneer ben je alleen thuis?' Milan voelt zich niet goed. Iemand die je wil helpen, hoeft niet te weten waar je woont.
B. Slim dat hij zijn echte stad niet zegt. Maar de speler blijft vragen stellen. Liegen is niet nodig: je mag gewoon zeggen dat je dat niet vertelt.
C. Precies goed. Zijn mama kijkt samen met hem de instellingen na: alleen nog vrienden kunnen hem een bericht sturen. Kiko: +150 XP.

Kies eerst. Draai dan je boekje om en lees wat er gebeurt.

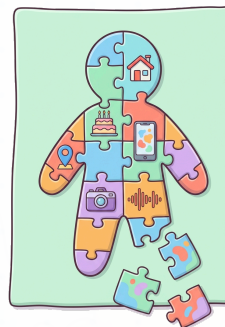
LEVEL UP

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens zijn alle gegevens waarmee iemand kan weten dat **jij** het bent, of die iets over jou vertellen: je naam, adres, geboortedatum, foto, stem, gsm-nummer, maar ook waar je bent (je **locatie**) en wat je zoekt of bekijkt.

In Europa beschermt een wet, de **GDPR** (of AVG), jouw gegevens. Bedrijven moeten uitleggen wat ze ermee doen, en je mag vragen om ze in te kijken of te laten wissen.

In België mag je vanaf **13 jaar** zelf toestemming geven voor wat een app met je gegevens doet. Ben je jonger, dan moet een ouder toestemming geven. Daarom vragen veel sociale media dat je minstens 13 bent.

Hoofdstuk 2

Het onderzoek

Het Pixelbureau neemt Milans gsm onder de loep. Lina leest de toestemmingen voor. 'Een spel waarin je wezens vangt. Waarom moet dat je **contacten** kennen?' 'Om reclame te sturen naar je mama,' zegt Amir droog.

Kiko zet een rij oude bekertjes op tafel. 'Bij elke toestemming stel je één vraag: **heeft deze app dat echt nodig om te werken?** Een kaart-app heeft je locatie nodig. Een zaklamp-app heeft je contacten niet nodig.'

Logisch of raar?

SPEURWERK

Vraagt deze app iets wat logisch is?

	logisch	raar
1 Een kaart-app vraagt je locatie.	☐	☐
2 Een rekenspelletje vraagt je microfoon.	☐	☐
3 Een fotobewerk-app vraagt je foto's.	☐	☐
4 Een zaklamp-app vraagt je contacten.	☐	☐
5 Een videobel-app vraagt je camera.	☐	☐
6 Een puzzelspel vraagt je exacte locatie, altijd, ook als je niet speelt.	☐	☐

Hoofdstuk 3

Het geheim van de foto

Dan vertelt Amir iets. 'Vorige week stond er een man aan het voetbalveld. Hij wist hoe ik heette en dat ik daar op dinsdag train.' Iedereen is stil.

Noor bekijkt Amirs profiel. Een foto in zijn voetbalshirt, met de naam van de club. Elke dinsdag een post: 'Training!' En bij elke foto: de plek, aangeduid op een kaartje.

▶ **Kiko kijkt ernstig. 'Je hebt niet één ding verteld. Je hebt een puzzel gegeven.'**

Puzzelstukjes

Foto's bevatten soms verborgen informatie, zoals **waar en wanneer** ze gemaakt zijn. En losse stukjes (je shirt, je club, elke dinsdag) vormen samen een puzzel. Iemand die ze allemaal legt, weet waar je bent.

LEVEL UP

Je account op slot

Elke app ziet er anders uit, maar bijna overal vind je de instellingen bij een **tandwiel**je of onder je profiel, bij een kopje als **Privacy** of **Veiligheid**. Doe het de eerste keer samen met een ouder. De belangrijkste knoppen:

- **Privé-account:** alleen mensen die jij goedkeurt, zien wat je deelt.
- **Wie mag me berichten sturen?** Kies: alleen vrienden.
- **Locatie delen:** uit, of alleen met familie.
- **Wie mag me taggen of vermelden?** Alleen vrienden, of niemand.
- **Wie mag me vinden** via mijn gsm-nummer of e-mail? Liefst niemand.

Wist je dat?

Een privé-account is een goed begin, maar geen kluis. Iedereen die je bericht ziet, kan er een **scherm afbeelding** van maken en die doorsturen. Deel dus niets wat je echt geheim wil houden.